

EUROPESE CONVENTIE
SECRETARIAAT

Brussel, 10 december 2002 (09.01)
(OR. en)

CONV 450/02

WG XI 3

NOTA

---

van:	het secretariaat
aan:	Groep XI sociaal Europa
Betreft:	Beknopt verslag van de vergadering van 6 december 2002

Resultaat besprekingen

1. Opening door de voorzitter

De voorzitter verwelkomde de leden in de oprichtingsvergadering van de werkgroep.

De groep stemde ermee in om, gezien het grote aantal leden, voor het bijwonen van de vergaderingen dezelfde regel als de andere werkgroepen toe te passen, d.w.z. dat de leden zich slechts mogen laten vergezellen van een assistent die zich lang genoeg op voorhand bij het secretariaat heeft laten inschrijven om de veiligheidsdienst van het Parlement op de hoogte te kunnen brengen en de toegangsbadges tijdig ter beschikking te kunnen stellen.

2. Bevoegdheden van de werkgroep

De voorzitter verwees naar het mandaat van de werkgroep dat door de plenaire zitting is goedgekeurd. Hij ging uitvoeriger in op de manier waarop de werkgroep naar zijn oordeel de verschillende vraagstukken die onder haar mandaat vallen, dient aan te pakken.

Presentatie door de voorzitter

a) De eerste vraag betreft artikel 2 van het voorontwerp van constitutioneel verdrag waarin beoogd wordt een korte definitie te geven van de essentiële waarden van de Unie. Welke essentiële waarden moet deze bepaling op sociaal gebied bevatten, rekening houdend met de reeds in het Handvest van de grondrechten van de EU vervatte waarden?

Artikel 2 van het voorontwerp van constitutioneel verdrag dat op 28 oktober door het praesidium aan de Conventie werd gepresenteerd, beoogt een definitie te geven van de waarden van de Unie. De ontwerp-tekst vermeldt essentiële waarden als menselijke waardigheid, grondrechten, democratie, rechtsstaat, verdraagzaamheid, nakoming van verbintenissen en eerbiediging van het internationale recht.

De huidige verdragen, en zowel de preambules als met name artikel 2 van het VEG en de artikelen 1 en 2 van het VEU, bevatten een opsomming van de algemene waarden en essentiële doelstellingen van de Gemeenschap en de Unie. Het gaat hier o.a. om de gehechtheid van de Unie aan de beginselen van vrijheid, democratie en eerbiediging van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden en van de rechtsstaat, de gehechtheid aan de sociale grondrechten, het verlangen naar een verdieping van de solidariteit, een hoog niveau van werkgelegenheid en van sociale bescherming, een harmonische, evenwichtige en duurzame ontwikkeling van de economische activiteit en duurzame groei, alsmede de gelijkheid van mannen en vrouwen.

Er bestaat een ruime consensus in de Conventie om het Handvest van de grondrechten op te nemen in het constitutioneel Verdrag, en het op die manier juridisch bindend te maken. Met name hoofdstuk IV inzake solidariteit, maar ook hoofdstuk III inzake gelijkheid geeft een opsomming van de waarden en grondrechten op sociaal gebied. De werkgroep moet bekijken welke essentiële en overkoepelende waarden op sociaal gebied in het constitutionele verdrag moeten worden vastgelegd, ervan uitgaand dat het Handvest waarschijnlijk in het verdrag zal worden opgenomen.

b) De tweede vraag betreft artikel 3 van het voorontwerp van constitutioneel verdrag dat beoogt een definitie te geven van de algemene doelstellingen van de Unie. De werkgroep wordt verzocht te bezien in hoeverre en op welke manier doelstellingen op sociaal gebied in deze algemene doelstellingen moeten worden opgenomen.

Naast de economische doelstellingen van de Unie bepaalt artikel 2 van het VEG dat de Gemeenschap tot taak heeft "een hoog niveau van werkgelegenheid ten van sociale bescherming, de gelijkheid van mannen en vrouwen en een verbetering van de levensstandaard" te bevorderen. In artikel 3 van het voorontwerp van constitutioneel verdrag wordt de bevordering van een hoog niveau van werkgelegenheid en sociale bescherming vermeld als één van de doelstellingen van de Unie in artikel 3. Eén van de vormen van "een hoog niveau van werkgelegenheid" is "volledige werkgelegenheid". Derhalve zou de groep zich kunnen buigen over de vraag of een algemene omschrijving van een hoog niveau van werkgelegenheid gespecificeerd kan worden in de doelstelling van volledige werkgelegenheid. De voorzitter vestigde de aandacht van de leden op de verwijzing naar "de toegang tot diensten van algemeen belang" in artikel 36 van het Handvest van de grondrechten, dat in het mandaat wordt vermeld als één van de inspiratiebronnen voor de werkgroep.

Artikel 136 van het EG-Verdrag legt de doelstellingen van de Gemeenschap op sociaal gebied vast, met name de bevordering van de werkgelegenheid, de gestage verbetering van de levensomstandigheden en de arbeidsvoorwaarden, een adequate sociale bescherming, de sociale dialoog, de ontwikkeling van de menselijke hulpbronnen om een duurzaam hoog werkgelegenheidsniveau mogelijk te maken, en de bestrijding van uitsluiting.

De werkgroep moet bezien welke doelstellingen van de Unie op sociaal gebied in het constitutioneel verdrag tot uiting moeten komen.

De werkgroep dient rekening te houden met de mogelijkheid dat het wenselijk kan zijn in het tweede deel van het verdrag, dat over het beleid gaat en alle rechtsgrondslagen bevat, in elk hoofdstuk met betrekking tot elk specifiek beleidsterrein gedetailleerde doelstellingen vast te leggen. Hierdoor zou de werkgroep de lijst in het nieuwe artikel 3 korter en algemener kunnen maken dan de lijst in het bestaande artikel 3 VEG. Dit is misschien een passende aanpak voor het constitutionele deel van het nieuwe verdrag.

c) De derde vraag betreft de bevoegdheden van de Unie: is de werkgroep van mening dat de huidige bevoegdheden van de Unie/de Gemeenschap op sociaal gebied moeten worden gewijzigd? Zo ja, welke nieuwe bevoegdheden op sociaal gebied moeten dan aan de Unie/de Gemeenschap worden toegekend en in welke categorie van bevoegdheden moeten deze worden ondergebracht?

Ter verwezenlijking van de in artikel 136 VEG vervatte doelstellingen verleent artikel 137 VEG de Gemeenschap de bevoegdheid op een beperkt aantal in het Verdrag opgesomde gebieden, minimumvoorschriften vast te stellen:

- verbetering van het arbeidsmilieu,
- de arbeidsvoorwaarden,
- de sociale zekerheid en de sociale bescherming van werknemers,
- de bescherming van werknemers bij beëindiging van de arbeidsovereenkomst,
- de informatie en de raadpleging van de werknemers,
- de vertegenwoordiging en collectieve verdediging van de belangen van werknemers en werkgevers, met inbegrip van de medezeggenschap,
- de werkgelegenheidsvoorwaarden voor onderdanen van derde landen, die op wettige wijze op het grondgebied van de Gemeenschap verblijven,
- de integratie van personen die van de arbeidsmarkt zijn uitgesloten,
- de gelijkheid van mannen en vrouwen,
- de bestrijding van sociale uitsluiting (toegevoegd in Nice),
- de modernisering van de stelsels voor sociale bescherming (toegevoegd in Nice).

De lidstaten kunnen altijd maatregelen met een hogere graad van bescherming invoeren.

Dit zijn gedeelde bevoegdheden van de Gemeenschap en de lidstaten.

Sommige gebieden worden expliciet van een optreden van de Gemeenschap uitgesloten (de beloning, het recht van vereniging, het stakingsrecht of het recht tot uitsluiting) (artikel 137, lid 6, VEG).

In punt van het mandaat wordt gevraagd of de beperkte in het Verdrag vastgelegde lijst van sociale aangelegenheden waarvoor de Gemeenschap bevoegd is, volstaat. En hoe staat het met de uitzonderingen waar een optreden van de Gemeenschap verboden is? Indien de werkgroep aanbeveelt nieuwe bevoegdheden toe te voegen, moet zij dan bepalen of deze bevoegdheden exclusief, gedeeld, dan wel aanvullend moeten zijn?

Voorts bevat het EG-verdrag een Titel VIII inzake werkgelegenheid. Werkgelegenheid wordt echter ondergebracht in de aanvullende bevoegdheden, hetgeen betekent dat de lidstaten de exclusieve bevoegdheid hebben om wetten uit te vaardigen, en dat de Gemeenschap hen niet kan dwingen hun wetgeving aan te passen.

De Gemeenschap wordt verzocht bij te dragen aan de verwezenlijking van een hoog werkgelegenheidsniveau door samenwerking tussen de lidstaten aan te moedigen en, indien nodig, hun maatregelen aan te vullen. De lidstaten blijven bevoegd op het gebied van werkgelegenheid. De Gemeenschap kan een gecoördineerde werkgelegenheidsstrategie uitwerken waarmee de lidstaten in hun werkgelegenheidsbeleid rekening houden. Ter ondersteuning van de uitvoering van die strategie kan de Gemeenschap stimulerende maatregelen nemen ter bevordering van de samenwerking tussen de lidstaten en ter ondersteuning van hun optreden. Harmonisatie door de Gemeenschap is op dit gebied uitgesloten.

De groep dient hieromtrent zijn standpunt kenbaar te maken en, indien nodig, wijzigingen van het huidige systeem inzake werkgelegenheid voor te stellen.

d) De vierde vraag betreft de rol die de open coördinatiemethode kan spelen en de plaats die zij in het constitutionele verdrag moet innemen.

In september hebben alle leden een nota van het secretariaat ontvangen die was opgesteld voor Werkgroep VI "economisch bestuur" in verband met de coördinatie van het nationaal beleid en de open coördinatiemethode (werkdokument 15 van WG VI).

In deze nota wordt de methode uitgelegd en worden voorbeelden gegeven van sectoren waar zij is toegepast, bijvoorbeeld ter bestrijding van sociale uitsluiting.

Terwijl in het verslag van WG VI staat dat er grote steun bestaat voor de opnemings van de voornaamste doelstellingen, procedures en grenzen van de open coördinatiemethode in het constitutionele verdrag, werd dit niet volledig bevestigd in het debat in de plenaire zitting. Werkgroep IX "vereenvoudiging" heeft op haar beurt aanbevolen om de open coördinatiemethode, die betrekking heeft op gezamenlijk optreden van de lidstaten op andere terreinen dan die waarvoor door de verdragen aan de Unie bevoegdheden zijn verleend, een constitutioneel karakter te verlenen. WG IX heeft hieraan toegevoegd dat deze methode niet mag worden verward met de coördinatiebevoegdheden die d.m.v. diverse rechtsgrondslagen aan de Unie zijn verleend, met name op economisch gebied en op het gebied van de werkgelegenheid.

Op 5 december heeft de Conventie een debat gehouden over het verslag van de Werkgroep vereenvoudiging maar er is toen geen consensus bereikt over deze kwestie want de leden bleven van mening verschillen.

De werkgroep wordt verzocht te bezien wanneer de open coördinatiemethode kan worden toegepast, en of de methode in het constitutioneel verdrag moet worden opgenomen.

e) De vijfde vraag betreft het verband dat tot stand kan worden gebracht tussen de coördinatie van de economische beleidslijnen en de coördinatie van de sociale beleidslijnen.

De Europese Raad van Barcelona heeft de Commissie en de Raad opgedragen na te gaan op welke manier de verschillende economische- en socialecoördinatieprocessen gestroomlijnd kunnen worden zodat de toekomstige Europese Raden tijdens hun voorjaarsbijeenkomst het economisch beleid, het sociaal beleid en het milieubeleid van de Gemeenschap in hun geheel kunnen evalueren en zo nodig bijsturen. De voorzitter herinnerde eraan dat de ministers van Financiën pas diezelfde week tot een akkoord waren gekomen over voorstellen ter verbetering van de coördinatie van de voorbereidende werkzaamheden voor de voorjaarsbijeenkomst van de Europese Raad, op grond van één "pakket" van de Commissie waarin ook aanbevelingen voor de GREB's en de werk-gelegenheidsrichtsnoeren zijn opgenomen.

De groep dient zich te buigen over de vraag of meer kan, en moet worden gedaan ter verbetering van de samenhang van de coördinatie van het economisch beleid en het sociaal beleid. De tot nu toe doorgevoerde hervormingen zullen de coördinatie tussen de verschillende beleidsterreinen zeker verbeteren, maar de voorbereiding, zowel in de Commissie als de Raad, geschiedt nog steeds "in hokjes". Zijn er verdere structurele wijzigingen die de groep kan aanbevelen om vooruitgang te boeken? Moeten de processen zelf worden samengesmolten? (Moet in de GREB's bijvoorbeeld explicieter rekening worden gehouden met sociale doelstellingen? Zo ja, op welke manier?).

f) De zesde vraag betreft de procedures: in hoeverre moeten de medebeslissingsprocedure en de stemming bij gekwalificeerde meerderheid worden uitgebreid tot onderwerpen waarvoor momenteel unanimititeit is vereist?

De voorzitter herinnerde eraan dat er gebieden zijn waarop de Gemeenschap minimum-voorschriften mag vaststellen (zie punt c) hierboven). In deze gevallen besluit de Raad door richtlijnen via de medebeslissingsprocedure, en derhalve met gekwalificeerde meerderheid van stemmen, vast te stellen, met uitzondering van vier gebieden waarop de Raad unaniem moet besluiten. Deze gebieden zijn:

- de sociale zekerheid en de sociale bescherming van werknemers,
- de bescherming van werknemers bij beëindiging van de arbeidsovereenkomst,
- de vertegenwoordiging en collectieve verdediging van de belangen van werknemers en werkgevers, met inbegrip van de medezeggenschap,
- de werkgelegenheidsvoorwaarden voor onderdanen van derde landen die op wettige wijze op het grondgebied van de Gemeenschap verblijven.

Met het Verdrag van Nice heeft de Raad niettemin de mogelijkheid gegeven, om de medebeslissingsprocedure door middel van een unaniem besluit op voorstel van de Commissie en na raadpleging van het EP, uit te breiden tot deze gebieden, met uitzondering van de sociale zekerheid en de sociale bescherming van werknemers, waarvoor de unanimiteitsregel derhalve blijft gelden.

De werkgroep wordt verzocht haar visie te geven op de gebieden waarvoor de unanimiteitsregel geldt met het oog op het nieuwe constitutionele verdrag: is de in Nice gecreëerde opening genoeg, aangezien het aan de Raad is te besluiten om over te gaan tot de medebeslissingsprocedure of dient de medebeslissingsprocedure voor deze aangelegenheden in het constitutionele verdrag te worden vastgelegd?

g) De zevende en laatste vraag betreft de rol van de sociale partners. Titel VI van het voorontwerp van constitutioneel verdrag betreft het democratisch leven van de Unie. Moet de rol van de sociale partners in deze titel VI worden vermeld, en, zo ja, welke rol?

De huidige verdragen voorzien in een specifieke rol voor de sociale partners op het gebied van sociaal beleid. Met name:

- artikel 138 omvat een algemene bepaling omtrent de raadpleging van de sociale partners, alsmede de verplichting voor de Commissie om de sociale partners te raadplegen alvorens voorstellen op het gebied van de sociale politiek in te dienen.
- artikel 137 voorziet in de mogelijkheid voor de lidstaten om de tenuitvoerlegging van bepaalde richtlijnen op sociaal gebied aan de sociale partners toe te vertrouwen.
- artikel 139 voorziet in de mogelijkheid contractuele betrekkingen, met inbegrip van overeenkomsten, tot stand te brengen tussen de Gemeenschap en de sociale partners. Elke raamovereenkomst tussen de sociale partners in het kader van artikel 139 van het EG-Verdrag kan leiden tot de vaststelling van richtlijnen door de Raad die de overeenkomst gewoonweg letterlijk overnemen. Voorbeelden hiervan zijn de richtlijnen inzake "ouderschapsverlof" (1996), "deeltijdarbeid" (1997) en "arbeid voor bepaalde tijd" (1999).

Naast deze specifieke verdragsbepalingen wordt nu aanvaard dat een belangrijke rol is weggelegd voor de sociale partners in het proces van Lissabon. Een en ander heeft de vorm aangenomen van regelmatige 'sociale toppen' vlak voor de voorjaarsbijeenkomst van de Europese Raad, waarop de sociale partners de kans krijgen hun visie te geven op de punten die op de agenda van de Europese Raad staan.

Vraag 7 van het mandaat gaat enigszins verder dan deze twee aspecten. De groep dient te besluiten of het constitutionele verdrag melding moet maken van de sociale partners. Gezien de aard van dit verdrag stelde de voorzitter voor dat de groep zich buigt over de vraag of de belangen van de sociale partners zich tot een voldoende breed scala van beleidsterreinen uitstrekken om zo'n vermelding te rechtvaardigen. Moet het begrip 'sociale partners' duidelijker omschreven worden? Dient die vermelding algemeen te blijven (d.w.z. een mogelijkheid om de sociale partners bij het beleid te betrekken indien hun belangen worden aangetast) of gedetailleerder te zijn (d.w.z. een verplichting om de sociale partners te raadplegen op specifieke beleidsterreinen - zonder de noodzaak om soepelheid in het nieuwe verdrag in te bouwen, uit het oog te verliezen)? Moeten de bestaande raadplegingsmechanismen, met name de 'sociale top', in het verdrag worden opgenomen? Zo ja, in het eerste of het tweede deel?

3. Hoorzittingen

De voorzitter stelde voor dat de werkgroep deskundigen uitnodigt voor hoorzittingen. Hij stelde voor Commissielid DIAMANTOPOULOU uit te nodigen en verzocht de leden van de werkgroep aan het secretariaat de namen mee te delen van andere personen die zij wensen uit te nodigen, met dien verstande dat de groep niet de tijd zal hebben om naar meer dan vier personen te luisteren.

4. Tijdschema

Het ontwerp-tijdschema dat door de voorzitter samen met het secretariaat was opgesteld, werd in de groep rondgedeeld. De voorzitter was van oordeel dat de groep dankzij dit schema haar termijn kan respecteren, aangezien zij haar verslag tijdens de plenaire zitting van de Conventie op 6-7 februari zal moeten presenteren. De groep stemde in met het voorgestelde tijdschema.

De voorzitter herinnerde eraan dat de groep intensief zal moeten voortwerken, aangezien haar verslag aan de Conventie moet worden voorgelegd vooraleer deze zich kan buigen over de desbetreffende ontwerp-artikelen voor het constitutionele verdrag, en het praesidium was van oordeel dat de besprekingen over de ontwerp-artikelen in het begin van het nieuwe jaar een aanvang moeten nemen.

5. Agenda voor de volgende vergaderingen

Voor de volgende vergadering verzocht de voorzitter de leden om het secretariaat uiterlijk op 10 december om 12.00 uur hun eerste schriftelijke opmerkingen op de vragen 1, 2 en 3 toe te zenden zodat deze in de vergadering van 11 december besproken kunnen worden. Hij stelde voor dat de leden gezien deze korte termijn verdere schriftelijke opmerkingen over de in de vergadering van 11 december besproken punten tegen 18 december mogen indienen, zodat het secretariaat een "voorontwerp van verslag" over de eerste drie vragen van het mandaat kan opstellen, en de andere vragen tot de vergadering van 10 januari kunnen worden opengelaten.

De voorzitter stelde een werkschema voor de volgende vergaderingen voor. Na de vergadering van 11 december zullen de leden verzocht worden hun schriftelijke opmerkingen over de vragen 4, 5, 6 en 7 uiterlijk op 6 januari toe te zenden, zodat deze vragen in de vergadering van 10 januari kunnen worden besproken. Na deze vergadering zal de voorzitter het secretariaat verzoeken vóór 17 januari een ontwerp-verslag op te stellen, dat als basis kan dienen voor de werkzaamheden van de groep in de laatste twee vergaderingen, die van 21-22 en van 27 januari.

De groep stemde in met de door de voorzitter voorgestelde werkwijze.
